

آشنایی با روز جهانی جمعیت

تهیه و تنظیم: علی مرادی کارشناس تغذیه شبکه بهداشت و درمان هندیجان

یازدهم ژوئیه روز جهانی جمعیت نامیده شده است. روزی که از سال ۱۹۸۹ وارد تقویم شد تا جهان، عواقب رشد بی رویه جمعیت را از یاد نبرد. این تاریخ یادآوری با روز جمعیت جهانی است که در آن جمعیت جهان از مرز ۵ میلیارد گذشت.

حدود ۴۰ سال پیش بود که سازمان ملل متحد برای نخستین بار برنامه مدونی برای تنظیم خانواده و کنترل جمعیت ارائه کرد. با وجود تمام پیشرفت های به دست آمده، هم چنان بیش از نیم میلیون زن در سراسر جهان در هنگام تولد کودکی خود می میرند و ایدز، مشکلات ناشی از بارداری ناخواسته، و سقط جنین در شرایط غیر بهداشتی، جان بسیاری از زنان در کشورهای در حال توسعه را تهدید می کند.

تنظیم خانواده حتی برای بسیاری از افراد جوان هم عبارتی بیگانه است. فقدان اطلاعات و عدم دسترسی به روش های جلوگیری از بارداری، از مشکلات بزرگ کشورهای در حال توسعه به شمار می روند. در حال حاضر حدود ۲۰۰ میلیون زن در سراسر دنیا، اختیاری در مورد بارداری، تعداد دفعات آن و فاصله بین کودکان خود ندارند.

هر سال در سرتاسر جهان حدود ۷۶ میلیون زن، ناخواسته باردار می شوند. این عدد تقریباً برابر رشد سالانه جمعیت جهان است. در کشورهای در حال توسعه بیش از نیمی از ۱۴ میلیون مادر نوجوان، ناخواسته باردار می شوند. زایمان و بارداری هم چنان جزو دلایل اصلی مرگ و گیر در میان مادران نوجوان است. حدود ۲۰۰ میلیون زن در کشورهای مورد مطالعه، تمایل به پیشگیری از بارداری دارند، اگر شرایط برای آنها فراهم باشد.

در حال حاضر بیش از ۶۷ میلیارد انسان بر روی کره زمین زندگی می کنند. هر ثانیه نفر به این تعداد افزوده می شود؛ یعنی هر هفته بیش از ۱/۵ میلیون و هر سال بیش از ۸۰ میلیون نفر. کارشناسان انتظار دارند که تا چهار سال دیگر جمعیت جهان از ۷ میلیارد نفر بگذرد. ۹۹ درصد این رشد جمعیت، در کشورهای در حال توسعه اتفاق می افتد.

جمعیت تنها در آفریقا تا سال ۲۰۵۰، یک میلیارد نفر افزایش خواهد یافت. بدین ترتیب تعداد ساکنان این قاره دو برابر خواهد شد. جمعیت آسیا در مدت مشابه، بیش از ۱/۳ میلیارد و در آمریکای لاتین حدود ۲۱۵ میلیون نفر افزایش خواهد یافت.

مثال ملموس این پدیده در ایران در دهه ۱۳۶۰ شمسی قابل مشاهده است. موج جمعیت متولد شده در این دهه، در سال های بعد فشار خود را بر آموزش و پرورش و در پی آن دانشگاه ها تحمیل کرد. این نسل در سال های اخیر به سن ازدواج رسیده و اکنون تقاضای بسیار گسترده ای برای مسکن و اشتغال ایجاد کرده است. این موج به مسیر خود ادامه خواهد داد و فشار بعدی خود را بر صندوق های تأمین اجتماعی و بازنشستگی وارد خواهد کرد.

پی آمد های انفجار جمعیت: خود از موانع اساسی مبارزه با فقر و گرسنگی است. رشد سریع جمعیت، خود از موانع اساسی مسئول از کشورهای ثروتمند خواسته اند تا حدود ۱/۲ میلیارد دلار در زمینه تنظیم خانواده سرمایه گذاری کنند. این رقم در حال حاضر تنها نیم میلیارد دلار است.

در تانزانیا به عنوان مثال تنها یک پنجم زنان از روش های مدرن پیشگیری از بارداری استفاده می کنند. هر زن تانزانیایی در دوران باروری خود به طور متوسط

۶ کودک به دنیا می آورد. بدین ترتیب جمعیت ۴۰ میلیونی این کشور در سال ۲۰۵۰ به ۸۰ میلیون نفر خواهد رسید. در این کشور از هر هزار نفر ۱۱۸ نفر تا پیش از رسیدن به سن ۵ سالگی می میرند و حدود ۶۰ درصد جمعیت، با کمتر از یک دلار در روز زندگی می کنند.

سازمان ملل متحد انتظار دارد با برنامه ریزی های انجام شده، مرگ و میر مادران و کودکان در زمان زایمان تا سال ۲۰۱۵ به نصف کاهش یابد. تعداد کسانی که در فقر مطلق زندگی می کنند هم باید کاهش محسوسی داشته باشد. این ارقام دست کم برای تانزانیا غیر قابل تحقق خواهند بود.

در هند جمعیت در سال ۲۰۰۰ رسماً از مرز یک میلیارد گذشت و در سال ۲۰۰۸، یک میلیارد و صد میلیون نفر است. جمعیت این کشور به این ترتیب در سال ۲۰۵۰ به ۱/۷ میلیارد خواهد رسید. تنها در سه شهر دهلی (۱۲ میلیون)، بمبئی (۲۰ میلیون) و کلکته (۱۵ میلیون) بیش از ۴۵ میلیون نفر زندگی می کنند. این تعداد بیش از نیمی از جمعیت ایران است.

این مسئله دولت هند را با مشکلات اساسی در تأمین آب آشامیدنی و انرژی مواجه کرده است. آب لوله کشی در این کشور به معنای رایج آن وجود ندارد. آب در ساعاتی معین در لوله های هر محله جاری می شود. مردم منبع های ذخیره آب را بر می می کنند و روز آینده را با آب ذخیره می گذرانند. حتی پایتخت هم ساعت ها در طول روز برق ندارد و داشتن موتور برق های کوچک بزرگی در خانه ها یا موتورخانه های متوسط در کارخانه ها، امری عادی است. وضعیت تأمین مواد غذایی بهتر است. هند از صنعت کشاورزی قابل قبولی برخوردار است. این البته تنها به معنای تأمین مایحتاج روزمره و ضروری مردم است.

روی دیگر سکه: در مقابل می توان از کشورهایی نام برد که از رشد منفی یا کند جمعیت دچار مشکل شده اند. به عنوان مثال ژاپن. این کشور یکی از بالاترین سنین بازنشستگی در جهان را دارد. پیش بینی می شود به دلیل تعداد بسیار محدود زاد و ولد، جمعیت ۱۲۷ میلیونی امروزی ژاپن، تا سال ۲۰۵۰ به ۹۵ میلیون کاهش یابد. جمعیت آلمان نیز در این مدت به ۷۱ میلیون نفر کاهش می یابد؛ یعنی ۱۱ میلیون نفر کمتر از امروز.

با این اوصاف نیروی کار آینده از کجا تأمین خواهد شد؟ سن بازنشستگی تا کجا بالا خواهد رفت؟ مالیات چه کسی صندوق های بیمه بازنشستگی را پر خواهد کرد؟ مردم ژاپن، اگر سلامت باشند، تا پیش از سن بازنشستگی رسمی کار می کنند. سن بازنشستگی قانونی در حال حاضر در ژاپن برای مردان ۶۳ و برای زنان ۶۱ سال است. این سن در سال ۲۰۱۰ به ۶۴ و ۶۵ به ۶۵ سال افزایش خواهد یافت. به هر روی انفجار جمعیت و ناهنجاری های ناشی از آن موجب نگرانی است. کارشناسان رشد کنترل شده و ملایم جمعیت را منطقی می دانند که هم گام با رشد امکانات، نه یک تهدید که یک فرصت به شمار می آید.

نهاد های بین المللی فعال در زمینه های جمعیت، در سال ۲۰۰۸ بر تنظیم خانواده و گسترش روش های مدرن جلوگیری از بارداری متوسط جنس تمرکز خواهند شد. مقابله با ایدز، پیشگیری از بارداری های ناخواسته و سقط جنین در شرایط غیر بهداشتی، هم چنان از مهم ترین دغدغه های نهادهای مسئول در این حوزه به شمار می آید.

آزایمر مثبت نویسنده: عباس خادم حسینی

قسمت دوم (پایانی)

سوال قابل تأملی که در این زمینه وجود دارد این است که آیا این ظلمی که آنها با بیان و یادآوری گذشته های تلخ در حق خودشان، سلامتی شان و روحیه شان می کنند صدها مرتبه بدتر و آسیب زنده تر از آن ظلمی نیست که در حق آن ها شده است؟

چه دلیلی دارد که با بیان و یادآوری خاطرات ناخوشایند گذشته (که بخش اجتناب ناپذیر از زندگی است) آرامش ذهنی خود را به هم بزیند، سلامتی تان را به خطر بیندازید، از شادی درونی خود بکاهید و نگران و استرس ناخواسته را به وجود خود تزریق کنید؟ * اگر می خواهید شادتر و آرام تر زندگی کنید باید یاد بگیرید که از زندگی دو گورستان خاطرهای دور و نزدیک دست بردارید و در امروز زندگی کنید.

البته شاید حتی با شما باشد. شاید باشند افرادی که در حق شما بدی کرده اند، به شما نارو زده اند و یا قدر محبت های شما را ندانسته اند، اما مساله این جاست که اگر می خواهید با شادی و آرامش بیشتری زندگی کنید، چاره ای ندارید جز فراموشی و بخشش.

گذشت و فراموشی، اگر به صورت آگاهانه و انتخابی انجام شود یکی از بهترین راهکارها برای رسیدن به آرامش درونی بیشتر است. واقعیت این است که بسیاری از موارد ارزش این که در خاطر بمانند را ندارند باید آنها را رها کنید اگر می خواهید رها و آزاد زندگی کنید.

این کار (فراموشی و بخشش) که من نام آن را آزایمر مثبت گذاشته ام، می تواند شما را از آشفتگی های ذهنی، تنش های عضلانی و فشارهای عصبی دور کرده و حس رضایتمندی و شادی درونی تان را افزایش دهد. بنابراین فراموش کنید آنچه را که ارزش به خاطر سپردن ندارد و بگذرید تا جایی که قدرت گذشت دارید.

همه را ببخشید، حتی آنهایی که با بارها و بارها به شما بدی کرده اند و بدشان نمی آید باز هم بدی کنند. باور کنید که با قلبی مالامال از کینه، تنفر، حسرت و ناراحتی، قبل از این که به دیگران آسیبی برسانید، به خودتان (هم جسمی و هم روانی) بد کرده اید. ناراحتی و نفرت شما به دیگران لطمه ای نمی رساند، آسیب این مساله مستقیماً عاید خودتان می شود. شما با این کار، سلسله اعصاب، دستگاه گوارش، گردش خون، قلب، کبد، معده، روده و بسیاری دیگر از قسمت های بدن خود را در معرض بسیاری و عوارض

کاملاً جبران ناپذیر قرار می دهید. بنا به فرموده ی مولا علی مانند شتر سواری نباشید که نیزه به سینه ی خود فرو می کند تا از پشتش بیرون بیاید و آنگاه بر سینه ی کسی که پشت سر او سوار است فرورود و او را

به نفع شماس است که بسیاری از مسایل را فراموش کنید. به نفع شماس است که بگذارید گذشته ها در همان گذشته ها باقی بمانند و مدام در زندگی و احساسات شما سرک نکنند. شاید شما قسمتی از عمر خود را به ناحق سختی کشیده باشید، مصیبت دیده باشید، حسرت خورده باشید، مورد ظلم و تجاوز قرار گرفته باشید، اشتباه کرده باشید، شکست خورده باشید و یا هر مورد ناگوار دیگری برای تان رخ داده باشد، اما نکته ی مهم و قابل توجه این است که در هر حال هر چه که بود گذشته و انسان عاقل مدام به دور گذشته های مرده نمی گردد. ناپلئون بناپارت جمله ی زیبایی دارد که می گوید: " افراد نادان پیوسته از گذشته حرف می زنند اما خردمندان در اندیشه ی حالند."

با فراموش کردن خاطرات و سختی های تلخ گذشته و بدی هایی که در حق تان شده است و نیز بخشش همه ی بدی ها و بدی کنندگان و گذشتن از تمام ناسپاسی ها و کم لطفی های دیگران، به خودتان آرامش عمیق را هدیه کنید که از هر چیزی برای تان مهم تر و ضروری تر است. فراموش کنید آنچه را که بهتر است فراموش شود. طوری آنها را فراموش کنید که گویی اصلاً نبوده اند. برای رسیدن به شادی و آرامش درونی بیشتر، اتفاقات و رویدادهای گذشته را در همان گذشته ها باقی بگذارید و به زمان حال بپیایید. از دیر روز مرده یاد نکنید، به فکر امروزی باشید که تازه به دنیا آمده است و فردایی که بعد ها به دنیا خواهد آمد.

عجب تابستانی است امسال!

منوچهر دبیبی

تا همین چند دهه پیش در اکثر منازل حوضی بوده و حیاط ها از گل و آهک و گچ و سیمانی بودند و تابستان ها با کمی آب پاشی و خنک کردن فضای حیاط زیر سایه درختان فراغ از نگرانی ها مردم خوش بودند آنانی هم که خیلی گرمای بودند آب تنی می کردند و بادبزی به دست داشتند. خلاصه مثل ما گرما را حس نمی کردند و سر و صدایشان به هوا نبود. خوب چه می شود کرد توسعه و پیشرفت کنار ماشینی شدن منجر به دور شدن آدم ها از طبیعت می شود اما این وسط گویا ما کم آوردیم بنابراین باید تدابیری اندیشیده می شد تا کمبودها جبران می شد این طوری که گفته اند ما در مصرف برق نه تنها صرفه جویی نمی کردیم که گویا استانداردهای جهانی مصرف انرژی را هم خلاصه پشت سر گذاشته ایم پس چاره کار این شد که مصرف کنندگان پرمصرف تنبیه بشوند لذا تعرفه های انرژی که برق هم شامل آن می شود افزایش یافت طوری که برق از سرکسانی پربد که در طرح هدفمند کردن بارانه قرار بود در جتر حمایتی قرار داشته باشند البته برخورداری و بهره مندی از امکانات به گروه و یا قشر خاصی از جامعه نباید اختصاص یابد ولی خوب چند سالی است که این قشر آسیب پذیر مدام مورد لطف و حمایت قرار می گیرند که اگر نتوانند از امکانات برخوردار شوند لاقال پولش را بگیرند مثلاً کسانی که آب و برق و گاز و خودرو ندارند پول این تسهیلات و امکانات را بگیرند و به میل خودشان خرج یا پس انداز کنند. این بود که این تابستان کمی برای بخشی از اقشار جامعه گرمتر شده است چرا که علاوه بر آن بخشی که از امکانات محروم هستند بخشی دیگری هم از قدرت پرداخت هزینه ها از جمله قبض های برق عاجزند این است که این گروه هم گرما را بیشتر از سال های گذشته حس می کنند و اما در چنین روزهایی در سال گذشته دولت بابت گرمای شدید ۳ روز پایتخت نشینان را تعطیل کردو به کارمندان هم انواع و اقسام مرخصی ها را داد تا خودشان را به سواحل (باقی مانده) خزر برسانند و هم آب تنی کنند تا خنک شوند و هم صادرات برق از کشورمان به کشورهای همسایه در شرق و غرب است که اگر صحت داشته باشد حتما این امر نیز بدون شک ناشی از نوع دوستی عزیزان مسئول نسبت به مردم همسایه است ولی ای کاش قدری از این لطف و عنایت و توجه را به مردم به ویژه مردمی که در این سال های کم باران و خشکسالی گرما امانشان را بریده است بیندازند تا بسیاری از این هم وطن لاقال در ساعت گرم و کاری که از نخستین ساعات صبح تا غروب بدجوری کلافه شده اند. البته بخشی از تقصیرات این مناطق به خاطر سر و وضع مسئولین این نواحی است که گرمای منطقه را تحت الشعاع پوشش

و بی خیال شان قرار داده اند که توی گرمای طاقت فرسا برای همایش ها و گردهمایی های اداری و کاری و در مقابل دوربین های خبرنگاران کت و شلوار به تن دارند و هیچگاه هم از گرما گله ندارند. آخر شما هم باشید خودروهای کولردار سوار شوید و در محل کار و دفتر و منزل تان اسپلیت و کولرگازی روشن باشد سردتان نمی شود حتی چند دقیقه ای در بین جمع مردمی که از گرما خیس عرق شده اند هم با کت حضور پیدا کنید بسیار معقول و منطقی است تا یخ نزنید بنابراین این مشکل گرما شامل مسئولین این مناطق و خانواده هایشان نمی شود. پس کی باید تحمل این گرما را کند آنانی که پول افزایش قیمت عامل های انرژی سر موقع و اول هر ماه به حسابشان می رود بنابراین اگر این مبالغ واریزی را درست مدیریت کنند نه تنها می توانند به جای کولر آبی که از کولرهای گازی و اسپلیت هم استفاده کنند. می فرمایید چطور مدیریت کنند! کافی است از لوازم برقی خانگی مثل یخچال و فریزر و تلویزیون و اطو و خیلی استفاده نکنند. چون دیگر بحث درست مصرف کردن نیست بحث اضطراری مصرف کردن است یعنی بین گرما و تلویزیون بین گرما و ماشین لباسشویی و بین گرما و روشنایی یکی را باید

نقد و بررسی توصیفی و محتوایی مجموعه آثار تالیفی عارف آزادینخواه حاج شیخ عبدالرسول نیر شیرازی اعلی الله مقاله؛ این شماره معرفی نخستین جلد از یادداشت های وی با عنوان

تحفه نیر

سید ممی الدین مسینی (ارسنجانی) - پژوهشگر فرهنگ و تمدن فارس

قسمت پنجم (پایانی)

توضیحی در باب فهرست اعلام کتاب تحفه نیر

در تحفه نیر علاوه برآنکه نویسنده پیگیر وقایع و حوادث شیراز است از وقایع مرتبط با شهرهای فارس همچون جهرم، فسا، سرستان، کازرون، اصطهبانات، اباده، لار و... نیز خبر آورده و با خاطراتی را متذکر گردیده است. همچنین در فهرست اعلام (نامنامه و مکان نامه) این اثر از شهرهایی همچون اصفهان، بوشهر، بیهان، تبریز، برازجان، بندرعباس، تهران، کرمان، کرمانشاه، مشهد و دیگر شهرهای ایران مکرر سفر به میان آمده است. مولف کتاب تحفه نیر شهرهای نجف، کاظمین، کربلا، سامره، بغداد، بصره و... در عراق را در اثر تالیفی خود مکرر نام برده و از کشورهای انگلیس، روسیه، عراق، فرانسه، هندوستان و... یاد نموده است. نامنامه کتاب تحفه نیر ۱۴ صفحه (از صفحات ۴۳۶ تا ۴۴۲) و مکان نامه این کتاب ۵ صفحه (از صفحات ۴۳۶ تا ۴۴۰) می باشد. مرحوم حاج شیخ عبدالرسول نیر شیرازی رحمت الله علیه اشرف جامع و کاملی بر اوضاع و احوال پیرامونی خود و فردی مطلع از اخبار سیاسی اجتماعی عصر و زمانه خویش بوده چون او خود فعالی سیاسی اجتماعی و فرهنگی مذهبی بوده و به همین جهت در کتاب تحفه نیر از افراد و اماکن بسیار نام برده و با هر یک از این افراد و عملکرد آنها به نوعی مرتبط با برخی از شهرها و کشورهای یاد شده در کتاب مسافرت هایی داشته است. در آخرین صفحه از کتاب (۴۴۱) یعنی در صفحه کتابنامه اسامی این کتب، مورد استفاده مولف و مصحح آورده شده تا خواننده کتاب بتواند ارتباطی منطقی بین نوشتار مولف و توضیحات تکمیلی مصحح برقرار نماید: رساله کوبک نیر، نامه نیر، مقاله دوریش، رساله التفتیش، تاریخچه حزب دموکرات فارس، بیانیه نیر، امثله و شرح امثله، شاهنامه فردوسی، مثنوی معنوی، عوالم، بوستان سعیدی، قرآن کریم و...

امید است در چاپ های بعدی این اثر ارزنده شاهد انتشار گسترده و تیراژ وسیع تر کتاب تحفه نیر باشیم. و ضمن چاپ تصویر رنگی از دست نوشته ها یا عکس و طرحی از جلد و متون اصلی و دست نویس آثار شیخ عارف و آزادی خواه شیرازی یعنی مرحوم حاج شیخ

از تمامی نقاط کشور آگهی و اشتراک می پذیرد

۰۷۱۱-۲۳۳۴۴۷۷۲

۰۷۲۱-۲۲۲۹۲۴۶

روزنامه طلوع